

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

گزیده

مناسک حج

حضرت آیت الله جوادی آملی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب گزیده مناسک حج آیت الله جوادی آملی

نویسنده:

عبد الله جوادی آملی

ناشر چاپی:

اسراء

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۱	کتاب گزیده مناسک حج آیت الله جوادی آملی
۱۱	مشخصات کتاب
۱۱	مقدمه
۱۱	شرایط وجوب حج
۱۲	بخش اول: احکام و مناسک حج
۱۲	۱ - استطاعت مالی یا بذلی
۱۲	۲ - رجوع به کفایت
۱۳	۳ - استطاعت بدنی
۱۳	۴ و ۵ - استطاعت طریقی و زمانی
۱۳	نیابت و استنباه
۱۴	احرام مجدد لازم نیست.
۱۴	احرام
۱۴	احرام در مسجد شجره
۱۴	احرام در منطقه ذوالحلیفه جایز است.
۱۴	احرام با نذر
۱۶	طواف
۱۶	طواف از طبقه دوم برای معذورین
۱۶	۲ - احکام
۱۸	طواف او صحیح است.
۱۸	طواف صحیح است.
۱۸	طواف قبلی را تکمیل می‌کند؛ در صورت عدم فوت موالات مطلقا تکمیل کند.
۲۱	سعی

۲۱	سعی از مسعای جدید
۲۱	سعی در مسعای جدید مجزی است، چون بین دو کوه صفا و مروه است.
۲۱	سعی در طبقه زیرزمینی
۲۱	سعی در طبقه زیرزمینی با توجه به این که بین کوه صفا و مروه است، صحیح است.
۲۱	سعی از طبقه فوقانی
۲۲	احکام بین عمره و حج
۲۲	وقوفین
۲۳	ترتیب بین اعمال منا
۲۳	رمی
۲۴	قربانی
۲۵	حلق و تقصیر
۲۵	حلق و تقصیر در شب
۲۵	حلق و تقصیر در فرض تأخیر قربانی
۲۵	ترتیب بین اعمال پنج‌گانه مکه
۲۵	طواف نساء
۲۵	طواف نساء را باید به نیت منوبّ عنه به جا آورد؛
۲۵	بیتوته در منا
۲۶	احرام کودکان
۲۶	احرام کودک ممّیز بدون اذن ولیّ
۲۶	سعی از عبادات است و سعی در حال خواب صحیح نیست باید او را بیدار کند.
۲۷	احکام متفرّقه
۲۷	تقلید
۲۷	نماز در حرمین
۲۷	خمس

۲۸	۲ - احکام عمومی خمس
۲۸	لقطه
۳۰	فهرست مطالب
۳۰	مقدمه
۳۰	شرایط وجوب حج
۳۰	بخش اول: احکام و مناسک حج
۳۰	۱ - استطاعت مالی یا بذلی
۳۰	۲ - رجوع به کفایت
۳۰	۳ - استطاعت بدنی
۳۰	۴ و ۵ - استطاعت طریقی و زمانی
۳۰	نیابت و استنباه
۳۰	احرام
۳۰	طواف
۳۰	۲ - احکام
۳۱	سعی
۳۱	احکام بین عمره و حج
۳۱	وقوفین
۳۱	ترتیب بین اعمال منا
۳۱	رمی
۳۱	قربانی
۳۱	حلق و تقصیر
۳۱	ترتیب بین اعمال پنج‌گانه مکه
۳۱	طواف نساء
۳۱	بیتوته در منا

۳۱	احرام کودکان
۳۱	احکام متفرقه
۳۱	تقلید
۳۱	نماز در حرمین
۳۱	خمس
۳۱	لقطه
۳۱	مقدمه
۳۱	بخش اول: احکام و مناسک حج
۳۲	شرایط وجوب حج
۳۲	۱ - استطاعت مالی یا بذلی؛
۳۲	۲ - رجوع به کفایت؛
۳۲	۳ - استطاعت بدنی؛
۳۲	۱ - استطاعت مالی یا بذلی
۳۳	۲ - رجوع به کفایت
۳۳	۳ - استطاعت بدنی
۳۳	۴ و ۵ - استطاعت طریقی و زمانی
۳۳	نیابت و استنباه
۳۴	احرام مجدد لازم نیست.
۳۴	احرام
۳۴	احرام در مسجد شجره
۳۴	احرام در منطقه ذوالحلیفه جایز است.
۳۵	احرام با نذر
۳۶	طواف
۳۶	طواف از طبقه دوم برای معذورین

۳۶ احکام ۲
۳۸ طواف او صحیح است.
۳۹ طواف صحیح است.
۳۹ طواف قبلی را تکمیل می‌کند؛ در صورت عدم فوت موالات مطلقا تکمیل کند.
۴۱ سعی
۴۲ سعی از مسعای جدید
۴۲ سعی در مسعای جدید مجزی است، چون بین دو کوه صفا و مروه است.
۴۲ سعی در طبقه زیرزمینی
۴۲ سعی در طبقه زیرزمینی با توجه به این‌که بین کوه صفا و مروه است، صحیح است.
۴۲ سعی از طبقه فوقانی
۴۲ احکام بین عمره و حج
۴۳ وقوفین
۴۳ ترتیب بین اعمال منا
۴۳ رمی
۴۴ قربانی
۴۵ حلق و تقصیر
۴۵ حلق و تقصیر در شب
۴۵ حلق و تقصیر در فرض تأخیر قربانی
۴۵ ترتیب بین اعمال پنج‌گانه مکه
۴۶ طواف نساء
۴۶ طواف نساء را باید به نیت منوبّ عنه به‌جا آورد؛
۴۶ بیتوته در منا
۴۶ احرام کودکان
۴۶ احرام کودک ممیز بدون اذن ولی

- سعی از عبادات است و سعی در حال خواب صحیح نیست باید او را بیدار کند. ۴۷
- احکام متفرقه ۴۷
- تقلید ۴۷
- نماز در حرمین ۴۷
- خمس ۴۸
- ۲ - احکام عمومی خمس ۴۸
- لقطه ۴۹
- درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان ۵۰

کتاب گزیده مناسک حج آیت الله جوادی آملی

مشخصات کتاب

سرشناسه: جوادی آملی، عبدالله، ۱۳۱۲ -

عنوان و نام پدیدآور: گزیده مناسک حج / جوادی عاملی.

مشخصات نشر: قم: اسراء، ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری: ۶۴ص. ۱۴×۵/۸س.م.

شابک: ۳-۳۴-۸۷۳۹-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: حج

رده بندی کنگره: BP۱۸۸/۸ ج ۹ گ ۴ ۱۳۸۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۸۷۴۵۷

برگرفته از:

<http://www.javadi.esra.ir/Pages/Index.aspx?kind=۲&lang=fa&id=MzM۴OA/%۳d/%۳d-H۷B۱VGVQLUc/%۳d>

مقدمه

این مناسک حج که به صورت پرسش و پاسخ تنظیم شده مطابق با فتوای مرجع عظیم الشان حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالله جوادی آملی (دام ظلّه العالی) است که در سه بخش زیر سامان یافته است:

بخش اول: احکام و مناسک حج.

بخش دوم: معارف و ادعیه حج.

بخش سوم: زیارات که در ابتدای آن به معارف و آداب زیارت نیز اشاره شده است.

بدان که بر هر مکلف جامع شرایط، وجوب حج، به دلیل قرآن و احادیث وارده از نبی اکرم و ائمه معصومین ثابت است.

حج یکی از ارکان دین و از ضروریات آن به شمار می‌رود. ترک حج با اقرار به وجوب، یکی از گناهان کبیره است.

خداوند متعال در قرآن مجید فرمود: «وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ».

شیخ کلینی؛ به طریق معتبر از حضرت صادق روایت نموده که: «هر کس از دنیا برود و بدون حاجت ضروری، یا بیماری و یا منع سلطان، حَجَّهَ الاسلام به جا نیاورده باشد، چنین کسی هنگام مردن، به یهودیت یا نصرانیت از دنیا خواهد رفت».

حَجَّهَ الاسلام - که بر مکلف مستطیع واجب است - در تمام عمر، فقط یک مرتبه واجب می‌گردد.

شرایط وجوب حج

وجوب حج (حَجَّهَ الاسلام)، منوط به تحقق چهار شرط است و بدون وجود تمامی آنها، حج واجب نیست؛ این شرایط عبارتند از:

۱ - عقل؛

۲ - بلوغ؛

۳ - استطاعت؛

۴ - حریت.

و استطاعت با تحقق ۵ شرط حاصل می‌شود:

۱ - استطاعت مالی یا بذلی؛

۲ - رجوع به کفایت؛

۳ - استطاعت بدنی؛

۴ - استطاعت طریقی؛

۵ - استطاعت زمانی.

بخش اول: احکام و مناسک حج

۱ - استطاعت مالی یا بذلی

استطاعت مالی با تحقق شرایط ذیل حاصل می‌شود:

الف: داشتن هزینه رفت و برگشت.

ب: دارا بودن لوازم ضروری زندگی مثل اثاث خانه و وسیله سواری در حد مناسب با شأن، در صورت لزوم.

آیا مالک بودن منزل مسکونی در تحقق استطاعت شرط است؟

مالک بودن منزل شرط نیست بلکه میزان تأمین مسکن مورد نیاز است هر چند با اجاره باشد. مگر آنکه مسکن غیر ملکی موجب دشواری یا خواری شود.

خرجهای مقدماتی

مستطیع باید خرج‌های مقدماتی - از قبیل گذرنامه، ویزا و ودیعه و امثال آن - را بپردازد، و این خرج‌ها موجب سقوط حج نمی‌شود؛ بلی اگر بر این گونه مخارج، توانایی نداشته باشد، مستطیع نیست؛ و اگر ادراک حج متوقف بر تهیه مقدماتی باشد، باید فراهم نماید.

قرض برای حج

با قرض، استطاعت حاصل نمی‌شود، هر چند ادای آن بعداً به سهولت ممکن باشد؛ مگر آنکه عرفاً بمنزله حصول استطاعت باشد نه تحصیل آن.

استطاعت بذلی

اگر کسی هزینه حج را نداشته باشد، ولی دیگری به او بگوید: «حج به‌جا آور، نفقه تو و عائله‌ات، بر عهده من»، با اطمینان به وفا و عدم انصراف از بذل حج واجب می‌شود. این گونه حج، حج «بذلی» نام دارد؛ و در آن، «رجوع به کفایت» - که خواهد آمد - شرط نیست؛ بلی اگر قبول بذل و رفتن به حج، موجب اخلال در زندگی او شود (با تفصیلاتی که در فتاوی آمده) استطاعت بذلی حاصل نمی‌شود.

۲ - رجوع به کفایت

رجوع به کفایت شرط استطاعت است هر چند بعد از مراجعت با شهریه هزینه او تأمین شود.
حج روحانیون و خادم کاروان چه حجی محسوب می‌شود و آیا کفایت از حَجَّةُ الاسلام می‌کند؟
حج روحانی و خادم کاروان کفایت از حَجَّةُ الاسلام می‌کند.

۳- استطاعت بدنی

آیا کسی که قدرت بدنی ندارد با فرض عدم استقرار حج، باید نایب بگیرد؟
واجب است فوراً با یأس از خوب شدن.
کسی که حج بر او مستقر شده است و قدرت بدنی بر حج ندارد
کسی که حج بر او مستقر شده است و اکنون قدرت بدنی بر انجام حج ندارد، با یأس از بهبودی، باید برای انجام حج نایب بگیرد.

۴ و ۵- استطاعت طریقی و زمانی

ثبت نام چند ساله و در نوبت قرار گرفتن
(برای کسی که حج بر او مستقر نشده)
ثبت نام برای کسی که هنوز حج بر او مستقر نشد واجب نیست مگر آنکه اطمینان به حصول داشته باشد؛

نیابت و استنباه

- شرایط نایب
در نایب، اموری، شرط است:
- ۱- بلوغ؛
 - ۲- عقل؛
 - ۳- ایمان؛
 - ۴- وثوق و اطمینان؛
- اطمینان داشته باشد که نایب حج را انجام می‌دهد.
- ۵- آشنایی نایب با احکام حج هرچند با فراگیری در حال عمل؛
وظیفه نایب از جهت تقلید
 - ۱- نایب باید رعایت نظر مرجع خودش را بنماید ولی اگر به گونه‌ای خاص اجیر شده، بین وظیفه خود و آن گونه خاص؛ جمع کند.
 - ۶- مشغول نبودن ذمه نایب، به حج واجب در سال نیابت؛
نیابت شخص مستطیع
در هر صورت اگر نایب شد، حج نایب صحیح و ذمه منوبٌ عنه برئ می‌شود؛
 - ۷- معذور نبودن نایب
نیابت معذور با عذر طاری

صحیح و کافی است

نیابت از چند نفر در عمره مفرده یا عمره مکرر

نیابت از چند نفر جایز است.

فاصله بین دو عمره

فاصله عمره تمتع با عمره مفرده بعد از انجام حج

می‌تواند، قبل از عمره تمتع یا بعد از حج تمتع، عمره مفرده به‌جا آورد و بین این دو عمره، فاصله معتبر نیست؛

فاصله بین دو عمره مفرده

فاصله معینی بین دو عمره مفرده شرط نیست.

اگر افرادی در ماهی که عمره انجام داده‌اند، از میقات (مواقیت خمس) عبور کنند:

احرام مجدد لازم نیست.

احرام

۱- قصد ترک محرمات

قصد ترک محرمات در حال محرم شدن

لازم نیست، ولی با قصد انجام محرماتی که عمره یا حج را باطل می‌کند، احرام باطل بلکه غیر ممکن است.

۲- مکان احرام

محل احرام حج

محل احرام حج تمتع شهر مکه است و در قسمت‌های جدید شهر مکه جایز است، ولی بیرون از حرم خالی از اشکال نیست.

احرام در مسجد شجره

احرام در منطقه ذوالحلیفه جایز است.

۳- نذر احرام

احرام با نذر

اگر نذر کند از محلی که پیش از میقات است احرام ببندد، جایز است و باید از همان جا محرم شود.

اذن شوهر در نذر احرام بانوان

۱- اگر نذر زن، مزاحم حق شوهر نباشد، اجازه لازم نیست.

۴- تلبیه

اكتفا به «لَبَّيْكَ، اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ

لَكَ لَبَّيْكَ» در تحقق احرام

اكتفا به ذکر مذکور، جایز است.

قطع تلبیه در عمره مفرده

- ۱- کسی که ابتدائاً از خارج مکه و حرم محرم شده، هنگام ورود به حرم، تلبیه را قطع می‌نماید؛
- ۲- کسی که از مکه خارج و در ادنی الحَلِّ محرم و به مکه باز می‌گردد، هنگام مشاهده کعبه تلبیه را قطع می‌نماید.
قطع تلبیه در عمره تمتع
کسی که برای عمره تمتع محرم شده، باید هنگام مشاهده خانه‌های مکه بنا بر احتیاط واجب؛ تلبیه را قطع نماید.
مراد از خانه‌های مکه
تمام مکه است.
قطع تلبیه در حج تمتع
بنا بر احتیاط واجب باید تا ظهر عرفه بیشتر نگوید؛
کسی که لکنت زبان دارد، اگر نمی‌تواند تلبیه را صحیح بگوید
اکتفا نمودن به مقدار توان جایز است هر چند اولی اضافه نمودن ترجمه در صورت قدرت بر ادای درست آن می‌باشد.
- ۵- برخی از محرمات احرام
گذاردن سنگ و مانند آن در ردا و وصل کردن آن با سنجاق و سوزن
جایز است.
گره زدن لباس احرام به غیر گردن
جایز است.
استفاده از کمربند دوخته برای مردان
جایز است.
استفاده از ماسک برای بانوان در حال احرام
در صورت ضرورت اشکال ندارد و کفاره هم ندارد.
استفاده از ماسک برای مردان در حال احرام
جایز است.
پوشیدن دمپایی دوخته برای مردان
اشکال ندارد.
نگاه در آینه
بدون قصد زینت جایز است.
استظلال در شب
احتیاط، ترک تظلیل در شب‌های بارانی و سرد است، اگر برای فرار از باران و سرما باشد مگر اینکه موجب حرج باشد.
تذکر: اضطرار غیر از حرج است و معیار حرج است نه ضرورت.
استظلال در مکه، بعد از منزل نمودن
جایز است.
استظلال از مسجد تنعیم
جایز است.
خوردن و بوییدن میوه‌های خوش بو

خوردن جایز است و بوییدن هم جایز است؛ ولی احوط ترک بوییدن است.

چرب کردن با روغنی که بوی خوش ندارد

جایز است و کفاره ندارد.

پوشیدن دستکش برای بانوان

پوشیدن هر نوع دستکش برای بانوان جایز نیست؛

طواف

۱ - محدوده طواف

حد مطاف

در حال ازدحام و اتصال طواف کنندگان، طواف در بیرون مقام و دورتر از این حد [محدوده کعبه و مقام] هم صحیح است.

طواف از طبقه دوم برای معذورین

در صورت عدم امکان طواف در طبقه اول، با رعایت الأقرب فالأقرب، طواف در طبقه دوم کفایت می‌کند.

گذاردن دست روی دیواره حجر در حال طواف

در صورتی که عرفاً خروج از حد مطاف از طرف کعبه حساب نشود اشکال ندارد.

دست گذاردن به کعبه هنگام حرکت در حال طواف

در صورتی که عرفاً خروج از حد مطاف از طرف کعبه حساب نشود اشکال ندارد.

در طواف با چرخ، طواف کننده به اختیار خود، حرکت دادن چرخ را به دیگری واگذار می‌کند، مثل اینکه چرخ دارای موتور

محرک باشد و یا حرکت دهنده آن وسیله دیگری باشد، آیا این طواف با طواف سواره که در حال اختیار هم جایز است، فرق

دارد؟ و آیا جواز طواف سواره با جواز سعی سواره فرق می‌کند یا نه؟

مانعی ندارد و فرقی بین طواف و سعی نیست.

۲- احکام

قطع، شک و خلل در طواف:

الف - قطع و از سرگیری طواف

با توجه به این که قطع، زیاده و نقصان در طواف، در اعمال زائران بسیار اتفاق می‌افتد، آشنایی با موارد مختلف و احکام آن حائز

اهمیت است.

قطع طواف از چند جهت مورد نظر قرار می‌گیرد:

۱- آیا قطع طواف، جایز است یا نه (حکم تکلیفی)؟

۲- اگر کسی طواف را به هر دلیل قطع نمود و آن را از سر گرفت چه حکمی دارد؟

۳- اگر کسی طواف را قطع نماید، از نظر اتمام و اعاده، حکم آن چیست (حکم وضعی)؟

و مورد سوم بر دو گونه است:

قطع بدون عذر

قطع با عذر

و موارد قطع از روی عذر چند مورد است:

- ۱- قطع به خاطر نجس شدن بدن و لباس
- ۲- قطع طواف به خاطر تذکر نجاست در اثنای طواف
- ۳- قطع طواف به خاطر حدث
- ۴- قطع طواف به خاطر مرض
- ۵- قطع طواف به خاطر نماز جماعت

قطع طواف واجب

قطع طواف واجب بدون عذر و به مجرد خواهش نفس، در صورتی که موالات فوت شود، بنابر احتیاط جایز نیست.
قطع طواف مستحب
مطلقاً جایز است.

از سرگیری طواف با بقای موالات
اشکال دارد؛ مگر اینکه جاهل قاصر باشد؛
از سرگیری طواف با فوت موالات
با زوال موالات از سرگیری طواف به صحت طواف دوم اشکالی وارد نمی‌کند.
موارد مختلف قطع طواف:

همچنان که گذشت قطع طواف بر دو گونه است:

بدون عذر

با عذر

قطع طواف بدون عذر

۱- قبل از انجام منافی و قبل از به هم خوردن موالات: اتمام می‌کند.

۲- بعد از فعل منافی و به هم خوردن موالات: قبل از چهار دور، اعاده می‌کند؛ و بعد از اتمام دور چهار، بنابر احوط، اتمام و اعاده می‌کند.

قطع طواف با عذر:

قطع طواف از روی عذر، چند مورد است واحکام آن فی الجمله فرق می‌کند.

(۱) قطع طواف به خاطر نجس شدن بدن و لباس در حال طواف

اگر بدن یا لباس در حال طواف نجس شود

تطهیر می‌کند و طواف را اتمام می‌نماید.

حکم خون معفو در نماز، در طواف

مانعی ندارد.

حکم محمول متنجس غیر سائر در طواف

در صورت جهل به مسأله مانعی ندارد.

(۲) قطع طواف به خاطر حدث

اگر حدث بعد از اتمام دور چهارم باشد بعد از طهارت، طواف را تکمیل می‌کند.

اگر حدث قبل از نصف یا اتمام دور چهارم باشد:

اگر قبل از نصف باشد بعد از طهارت، طواف را اعاده کند.

(۳) قطع طواف به خاطر مرض

قبل از اتمام دور چهارم، اعاده می‌کند و بعد از آن اتمام می‌کند؛

(۴) قطع طواف به خاطر تذکر نجاست در اثنا و حکم تذکر نجاست بعد از طواف

اگر بعد از طواف علم پیدا کند، طواف او صحیح است و اگر در اثنا طواف علم پیدا کند، تطهیر و تکمیل کند.

(۵) قطع طواف به خاطر نماز جماعت

اگر قطع طواف بعد از شوط چهارم باشد، از همان جا اتمام می‌کند؛ و اگر قبل از دور چهارم بوده و فصل طویل شده، اعاده و بنابر احتیاط قبل از آن اتمام و نماز آن را می‌خواند.

ب - احکام مترتب بر بطلان طواف

بطلان طواف یا سعی او (در عمره تمتع یا عمره مفرده) و حکم خروج از احرام و اعاده اعمال مترتبه

از احرام خارج نشده و باید اعمال مترتبه را اعاده کند.

نقصان طواف یا سعی (در عمره تمتع یا عمره مفرده) و حکم اعاده اعمال مترتبه

نقصان را جبران کند و اعمال مترتبه را انجام دهد؛

انکشاف بطلان وضو در عمره تمتع

بنابر احتیاط واجب، سعی و تقصیر را نیز اعاده کند.

ج - احکام شک در طواف و شک در طهارت

شک در وضو یا غسل بعد از اتمام طواف

طواف او صحیح است.

شک در نقیصه بعد از اتمام طواف

مطلقا اشکال ندارد.

اگر کسی با گمان به عدد اشواط، طواف را اتمام نماید، سپس یقین کند چه حکمی دارد؟

طواف صحیح است.

د - زیاده و نقیصه در طواف

کم کردن سهوی از طواف

طواف قبلی را تکمیل می‌کند؛ در صورت عدم فوت موالات مطلقا تکمیل کند.

زیادی سهوی در طواف

۱ - اگر کمتر از یک دور باشد:

آن را قطع می‌کند و طواف صحیح است؛

۲- اگر بیشتر از یک دور باشد:

بنابر احتیاط واجب بدون تعیین قصد استحباب یا وجوب، آن را به هفت [دور] برساند و دو رکعت [نماز طواف] قبل از سعی و دو رکعت بعد از سعی بخواند و دو رکعت اول را بدون تعیین برای [طواف] اول یا دوم، برای [طواف] فریضه قرار دهد.

ه- احکام مسلوس و مبطون

وظیفه مسلوس و مبطون

مسلوس و مبطون اگر وقتی دارند که در آن وقت می‌توانند نماز و طواف را با طهارت انجام دهند، باید آن وقت را انتخاب نمایند. وگرنه به وظیفه مسلوس و مبطون عمل می‌نمایند.

وظیفه مسلوس

اگر وقت خاصی نداشته باشد؛ اگر برای وی مشقت ندارد، برای هر بار که از او حدث صادر می‌شود، وضو بگیرد و اگر مشقت دارد، برای طواف وضو و برای نماز هم وضو جداگانه بگیرد.

وظیفه مبطون

مبطن در صورتی که وقت خاصی برای انجام عمل در حالت طهارت ندارد، در صورتی که برای وی مشقت ندارد با خود آب حمل کند و در اثنای طواف وضو بگیرد و اگر برای وی سخت باشد، یک وضو کافی است.

فرق مسلوس و مبطون

فرق مسلوس و مبطن آن است که مسلوس در صورتی که برای خواندن یک نماز وقت پیدا نمی‌کند و در نماز از او بول خارج می‌شود، یک وضو کافی است ولی مبطن در صورتی که برای او سخت نیست، باید در اثنای نماز وضوی خود را تجدید نماید.

وظیفه مبطن و مسلوس نسبت به تطهیر

بنابر احتیاط واجب، خود را قبل از هر نماز پاک نماید، مگر آنکه دشوار باشد؛

۳- برخی از احکام بانوان در طواف

رؤیت دم

اگر حائض بعد از عادت غسل کند و اعمال را انجام دهد و بعد از اتمام روز دهم، مجدداً خون ببیند، محکوم به استحاضه است.

و اگر از روز دهم نگذشته باشد

محکوم به حیض است و در وسعت وقت باید طواف و نماز را اعاده کند؛ و در ضیق وقت، محل اشکال است و باید احتیاط مراعات شود.

آیا بانوانی که برای حج یا عمره با احرام وارد مکه شده‌اند و حائض هستند با احتمال یا علم به حصول طهارت، می‌توانند به انجام اعمال با استنابه و... مبادرت نمایند و از احرام خارج شوند؟

در صورت علم به طهارت باید خودش بعد از طهارت اعمال را انجام بدهد و از احرام خارج شود.

وظیفه مستحاضه کثیره درباره طواف و نماز

باید برای هر کدام یک غسل جداگانه انجام دهد مگر آنکه از وقت غسل تا آخر نماز، خون قطع باشد.

وظیفه مستحاضه قلیله برای نماز

۱- برای هر نماز یک وضو بگیرد و ظاهر فرج را اگر خون به آن رسیده آب بکشد؛

۲- باید پنبه را تعویض یا تطهیر کند.

وظیفه مستحاضه متوسطه برای نماز

مستحاضه باید برای اولین نمازی که متوسط شده علاوه بر انجام وظایف قلیله، غسل کند و در روز بعد برای نماز صبح غسل نماید. وظیفه مستحاضه متوسطه نسبت به وضو مستحاضه متوسطه باید برای نماز وضو بگیرد و فرقی نمی‌کند قبل از غسل یا بعد از غسل ولی بهتر است اول وضو بگیرد. وظیفه مستحاضه کثیره مستحاضه کثیره باید علاوه بر عمل به وظیفه قلیله (غیر از وضو که حکم آن می‌آید)، برای نماز صبح یک غسل و برای ظهر و عصر یک غسل و برای مغرب و عشا نیز یک غسل بنماید. وظیفه مستحاضه کثیره برای وضو باید وضو بگیرد. وظیفه مستحاضه در طواف و نماز نماز و طواف برای زن مستحاضه مستقل می‌باشند، یعنی هر کدام حکم نماز مستقل [را] دارند که باید به وظیفه لازم برای هر کدام مستقلاً عمل شود؛ آیا مستحاضه متوسطه و کثیره برای رفتن به مسجدین، باید غسل استحاضه را انجام داده باشند؟ رفتن به مسجدین و سایر احکام، برای مستحاضه متوقف بر غسل استحاضه نیست، ولی مقاربت بنا بر احتیاط با غسل حلال می‌شود. سن یأس قرشیه ۶۰ سال غیر قرشیه ۵۰ سال. اگر موهای زن یا بدن او در حال طواف پیدا باشد

- ۱- در فرض سهو و جهل قصوری: صحیح است
- ۲- در فرض عمد و جهل تقصیری: صحیح است، هر چند معصیت نموده است؛ حجاب زن در حال طواف

با نماز فرقی نمی‌کند غیر از این که در طواف باید صورت پوشانده نشود. نماز طواف

- ۱- زمان نماز

مبادرت به نماز طواف واجب است؛ فاصله انداختن بین طواف و نماز طواف اگر عرفاً، نماز به طواف نسبت پیدا نکنند باید طواف را اعاده کند ولی اگر تأخیر در حد فوت موالات عرفی بین نماز و طواف نباشد، اعاده لازم نیست. نماز طواف در دو طرف مقام ابراهیم و یا فاصله، در صورت ازدحام جمعیت و ممانعت مأموران در صورت عدم امکان [در] پشت مقام تا حدی که نزد [خلف] مقام صادق باشد جایز است.

- ۲- محاذات زن و مرد

محاذات زن و مرد در مسجد الحرام به صحت نماز ضرر نمی‌زند.

محاذات زن و مرد در غیر مسجدالحرام مکروه است.

۳- حکم ظن در نماز

حکم ظن در نماز طواف و سایر نمازها ظن در رکعات:

شک در [رکعات] نماز واجب دو رکعتی اگر مستقر شد سبب بطلان آن نماز است و ظن در رکعات معتبر است. ظن در افعال نماز: معتبر است.

۴- احکام قرائت

حکم عاجز از قرائت صحیح

باید نماز را به هر ترتیبی که می‌تواند خودش به‌جا آورد و کافی است؛ و اگر ممکن است و می‌تواند با تلقین، نماز را صحیح بخواند، کسی را بگمارد که نماز را به او تلقین کند؛ و بنا بر احتیاط نایب هم بگیرد. انجام حج مستحب نیایی و عمره مفرده استحبابی نیایی توسط کسی که قرائتش صحیح نیست. صحیح است؛

جماعت در نماز طواف

مشروعیت آن محل اشکال است.

ترک نماز طواف مستحبی

جایز است.

کسی که نماز طواف باطل بوده و با همین وضع دانسته یا ندانسته تقصیر نموده، چه حکمی دارد؟ نماز طواف را اعاده کند و به احتیاط واجب سعی و تقصیر را [هم] اعاده کند.

سعی

۱- مکان سعی

سعی از مسعای جدید

سعی در مسعای جدید مجزی است، چون بین دو کوه صفا و مروه است.

سعی در طبقه زیرزمینی

سعی در طبقه زیرزمینی با توجه به این که بین کوه صفا و مروه است، صحیح است.

سعی از طبقه فوقانی

مجزی است.

۲- زمان سعی

تأخیر سعی تا فردا

با فرض تأخیر، اعاده طواف و نماز، لازم نیست.

کسی که طواف را در شب انجام می‌دهد سعی برای فردا و بعد از آن چه حکمی دارد؟
مجزی است.

۳- موالات و استراحت

موالات در سعی

موالات عرفیه در سعی لازم است.

نشستن در بین صفا و مروه

به حدی که ترک موالات نشود جایز است.

۴- برخی از احکام خلل و شک در سعی

زیاد کردن در سعی با فراموشی

زیاد کردن از روی فراموشی چه کمتر از یک شوط یا بیشتر [باشد]، به صحت سعی ضرر نمی‌زند؛

زیاد کردن در سعی با جهل

به صحت سعی ضرر نمی‌زند.

اگر بعد از تقصیر عمره تمتع، بفهمد سعی ناقص بوده آیا اعاده تقصیر لازم است؟

بنابر احتیاط تقصیر را بعد از اتمام سعی اعاده کند.

قطع سعی و از سرگیری آن

اگر بعد از فوت موالات باشد صحیح است و گرنه اشکال دارد؛ مگر جاهل قاصر باشد.

اگر کسی با شک در عدد اشواط، سعی را ادامه دهد سپس یقین کند

اگر به رجاء کشف حال ادامه داده صحیح است.

احکام بین عمره و حج

خروج از مکه بعد از عمره تمتع

بنابر احتیاط نباید خارج شود، مگر در صورت حاجت و با احرام حج.

سر تراشیدن بین عمره تمتع و حج

جایز است مگر آن که تراشیدن سر در حج برای کسی واجب باشد و زمینه آن با تراشیدن [پیش از آن] از بین برود؛

وقوفین

آیا حج گزار می‌تواند بعد از وقوف عرفات به غیر مشعر (مانند مکه) برود و سپس به مشعر بازگردد؟

۱- می‌تواند به مکه یا جای دیگر برود و برای وقوف بازگردد.

بیتوته شب تا طلوع فجر در مشعر

۱- بیتوته شب دهم تا طلوع فجر در مشعر، بنابر احتیاط واجب، لازم است.

آیا خدمه‌ای که شبانه به منا رفته‌اند، باید برای درک وقوف، به مشعر بازگردند؟

اگر اصل وقوف در مشعر را هر چند اندک، درک کرده باشند؛ لازم نیست بازگردند. کسی که وقوف شبانه را در مشعر درک کرده اگر عمداً وقوف بین الطلوعین را ترک کند: حج او صحیح است.

ترتیب بین اعمال منا

خلاف ترتیب در فرض غیر عمد
خلاف ترتیب در صورت غفلت و سهو و جهل، نیاز به اعاده ندارد؛
خلاف ترتیب در صورت عمد
بنابر احتیاط ترتیب لازم است ولی تخلف عمدی اعاده ندارد.

رمی

رمی جمره جدید

اگر مکان سابق معلوم نیست و با سؤال نیز معلوم نشود، اشکال ندارد.

رمی جمرات از طبقه دوم

جایز و کافی است.

کسانی که می‌توانند جمره عقبه را در شب رمی نمایند

زنان و کسانی که از رمی در روز عذر دارند می‌توانند در هر وقت شب، شب قبل یا شب بعد، رمی کنند.

افرادی که می‌توانند جمرات سه گانه را

در شب، رمی کنند:

با [فرض وجود] عذر مانند ترس از جمعیت و مریضی و ... جایز است شب آن روز یا شب بعد.

تفاوت رمی روز عید و جمرات سه گانه

رمی جمره عقبه در روز عید با رمی جمرات ثلاث در روزهای یازدهم و دوازدهم در برخی احکام متفاوت هستند از آن جمله:

فرق اول:

فرق رمی عید و روز یازدهم و دوازدهم

برای زنان

رمی جمره عقبه برای زنان و معدورین، در شب عید جایز است، ولی در رمی جمرات ثلاث، زنان و غیر زنان، در صورتی می‌توانند

در شب رمی کنند که از رمی در روز معدور باشند.

فرق دوم:

افرادی که مجازند در شب رمی کنند

افرادی که می‌توانند در شب عید، رمی جمره عقبه را انجام دهند، افرادی هستند که شبانگاه به منا می‌آیند یعنی: زنان، بچه‌ها،

بیماران، پیرمردان، اشخاص ضعیف؛ ولی افرادی که در روز یازدهم و دوازدهم مجازند در شب، رمی کنند عبارتند از: شبان،

مریض، علیل و کسی که از اموری مثل تراحم جمعیت، ترس داشته باشد.

فرق سوم:

منظور از شب در رمی روز عید معذورین می‌توانند شب عید یا شب بعد از آن رمی کنند.

منظور از شب در رمی روز یازدهم و دوازدهم جایز است شب آن روز یا شب بعد.

ترک عمدی رمی در روز رمی جمرات ثلاث در شب، به معذورین اختصاص دارد و افرادی که رمی در روز را عمداً ترک کرده‌اند، و جزء معذورین نبوده‌اند، باید روز بعد قضای آن را به‌جا آورند.

شک در عدد رمی قبل از ذبح بعد از انصراف از رمی، به شرط انتقال به عمل دیگر و صدق فراغ؛ به شک توجه نکند.

آیا رمی از طرف معذورین، نیاز به اذن ایشان دارد؟

اگر دیگران از رفع عذر معذور، مأیوس باشند، می‌توانند رمی کنند و اذن لازم نیست.

افراد معذور در رمی روز یازدهم و دوازدهم آیا باید در صورت امکان در شب رمی کنند، یا برای روز، نایب بگیرند؟

افرادی که از رمی در روز معذورند، باید شب رمی کنند.

ترک رمی ترک رمی جمرات ثلاث:

اگر کسی رمی جمرات را حتی عمداً ترک کند، معصیت کرده ولی به صحت حج او ضرر نمی‌زند.

ترک رمی جمره عقبه:

اگر کسی رمی جمره عقبه را در روز عید عمداً ترک کند، به ترتیب اخلال وارد کرده که در صورت اخلال، اعاده لازم نیست.

قربانی

تقسیم قربانی بنابر احتیاط مستحب تثلیث نماید.

ذبح در شب بنابر احوط در شب یازدهم جایز نیست و اگر در روز دهم ذبح نکرد، روز یازدهم کافی است.

تأخیر ذبح از روز عید بنابر احتیاط مستحب تأخیر نیندازد؛ و می‌تواند در روزهای تشریق هم قربانی کند.

نیت ذبح نیت و کیل کافی است و خود شخص احتیاطاً نیت کند.

ایمان ذابح ایمان در صورتی شرط است که ذابح را در انجام قربانی نایب کرده باشد و اگر خصوص ذبح را خواسته باشد [انجام دهد]، ایمان لازم نیست، ولی خودش باید نیت کند؛ یعنی قصد قربانی و قربت را داشته باشد.

حلق و تقصیر

حلق در سفر اول برای مردان به احتیاط واجب باید حلق کند.

حلق و تقصیر در شب

بنابر احتیاط واجب در روز باشد؛ و اگر در روز عید ترک نمود، روز یازدهم باید حلق کند؛ تأخیر حلق از روز عید زمان آن بنابر احتیاط روز عید است و تأخیر تا آخر ایام تشریق جایز است.

حلق و تقصیر در فرض تأخیر قربانی

اگر قربانی، به هر دلیل از روز عید تأخیر افتاد، بنابر احتیاط نمی‌تواند حلق کند و از احرام خارج شود بعد قربانی کند. بلکه ترتیب بین قربانی و حلق و اعمال مترتبه بر آن را باید علی‌الاحوط مراعات کند. اگر محرم برای دیگری حلق، یا با چیدن مو، تقصیر کند محرم نباید برای دیگری حلق یا تقصیر کند ولی کافی است. اگر معلوم شود طواف و سعی باطل بوده آیا اعاده تقصیر لازم است بنابر احتیاط لازم است.

ترتیب بین اعمال پنج‌گانه مکه

اگر کسی در اعمال مکه، طواف زیارت او باطل باشد آیا باید سعی و طواف نساء را اعاده نماید؟ باید سعی و طواف نساء و نماز آن را هم اعاده نماید.

طواف نساء

تقدیم طواف نساء بر تقصیر در عمره مفرده انجام طواف نساء قبل از تقصیر، موجب بطلان عمره نمی‌شود، ولی باید بعد از تقصیر، در صورتی که تقدیم تقصیر برای ضرورت نبوده است؛ طواف نساء اعاده شود و بدون آن، حرمت نساء باقی است. اکتفا به یک طواف نساء برای چند عمره هر احرام، طواف نساء مستقل لازم دارد. نیت نایب در طواف نساء

طواف نساء را باید به نیت منوب عنه به جا آورد؛

بینوته در منا

محاسبه نیمه شب شرعی
از غروب تا طلوع فجر.
اکتفای به بیتوته نیمه دوم شب
جایز است.

کوچ کردن زنها پس از نیمه شب از مشعر به منا
زن‌ها که کوچ کردن در روز برای آنان دشوار است می‌توانند بعد از نیمه شب کوچ کنند.

احرام کودکان

محرم نمودن کودک غیر ممیز، توسط ولیّ او مستحب است؛ به این گونه که به او لباس احرام بپوشاند؛ و نیت کند که «این طفل را محرم می‌کنم برای حج»، یا «این طفل را مُعْتَمِرٌ می‌کنم به عمره تمتع»؛ و اگر ممکن باشد، تلبیه را به او تلقین کند، و گرنه خودش به جای او بگوید؛ و باید وظایف و اعمال را مطابق وظیفه انجام دهد.

مراد از ولیّ در احرام کودک

همان ولیّ شرعی است سرپرست بچه باید مأذون از طرف ولی شرعی باشد مادر در این مورد به منزله ولیّ شرعی است.

لزوم حفظ طفل از محرمات احرام

بعد از محرم شدن طفل، ولیّ [طفل] باید او را از محرمات احرام باز دارد، و اگر ممیز نیست، خود ولیّ، او را از محرمات حفظ کند.

وضوی طفل و وظیفه ولیّ در اعمال طفل

ولیّ، باید طفل را وادار کند که تمام اعمال حج و عمره را به‌جا آورد و اگر طفل نمی‌تواند، خود او به نیابت از وی به‌جا آورد.

احرام کودک ممیز بدون اذن ولیّ

در صحت احرام کودک ممیز اذن ولیّ شرط نیست.

اگر کودک را در حال خواب، طواف یا سعی دهند، یا بخشی از طواف و سعی را در خواب باشد

غیرممیز باشد اشکال ندارد.

کودکی که در بغل طواف داده می‌شود، آیا باید شانه چپش به طرف کعبه قرار داده شود؟

احتیاط لازم آن است که در صورت امکان طرف چپ کودک به طرف کعبه باشد.

کودک ممیزی که خواب است، آیا باید در ابتدای سعی، او را برای نیت بیدار کنند. اگر در آغاز بیدار باشد و در بین راه بخوابد

چه حکمی دارد؟

سعی از عبادات است و سعی در حال خواب صحیح نیست باید او را بیدار کند.

مقدار پوشش دختر بچه در هنگام طواف

بنابر احتیاط به اندازه زنان بالغ باشد.

کودک محرمی که او را طواف می‌دهند، آیا باید بدن و لباس او پاک باشد؟ و چنانچه قبل از طواف، او را تطهیر کنند، آیا برای

یک طواف کافی است و واریسی بین طواف لازم نیست؟

بلی لازم است و واریسی در بین طواف لازم نیست.
باید بدن و لباس کودک پاک باشد.

احکام متفرقه

تقلید

بقا با اعلمیت میت
لازم است به فتوای او باقی بماند.
رجوع به حیّ اعلم از میت
واجب است.
تساوی یا شک در اعلمیت حی و میت
در هر دو فرض، رجوع به حی جایز است.
رجوع در احتیاط واجب به مجتهد دیگر
اگر مکلف نداند مرجعش در مسأله‌ای احتیاط واجب کرده و به صورت ناخودآگاه طبق فتوای فالاعلم عمل نماید، آیا عمل او صحیح است؟
عمل وی با استناد به فالاعلم واجد شرایط، صحیح است، هر چند بعد از عمل باشد.

نماز در حرمین

تخیر بین قصر و اتمام
تخیر در همه مکه و مدینه.
نماز جماعت غیر استداره‌ای
با سایر مسلمین به جماعت نماز بخوانند.
نماز جماعت استداره‌ای
در صورتی که نزدیک‌تر از امام به کعبه نباشد؛ نیاز به اعاده ندارد.
سجده بر فرش
سجده بر فرش در مسجدالنبی مانع ندارد و مهر گذاشتن جایز نیست و لازم نیست در جایی که سنگ است نماز بخوانند و یا حصیر یا نحو آن با خود ببرند، و از انجام عملی که موجب هتک و انگشت‌نما شدن باشد اجتناب نمایند؛ ولی هرگاه به سهولت بتواند روی سنگ‌های مسجد نماز بخواند، آن را ترک نکند.
سجده بر کاغذ
سجده بر کاغذ ساخته از چیزی که سجده بر آن جایز نیست مشکل است.
نماز در هواپیما
۱- با رعایت شرایط، حتی با علم به وصول در وقت، نماز صحیح است.

خمسی

۱ - خمس سپرده‌ها

حکم خمس سپرده‌های حج و عمره

با فرض:

الف - عدم تشرف در سال واریز پول.

ب - عدم تعلق خمس به پول قبل از واریز.

خمس ندارد.

حکم خمس سود سپرده‌ها

(با فرض دریافت آن در ضمن یکی از عقود شرعی و فرض عدم تشرف در سال واریز)

اگر پیش از سال عزیمت قابل وصول نبوده است؛ از منافع سال وصول است در صورت تشرف در همان سال واریز [هم]، خمس

ندارد.

۲ - احکام عمومی خمس

آیا هبه خمس دارد؟

اگر خطیره باشد خمس دارد.

آیا به سرمایه و محل کسب و زمین

کشاورزی خمس تعلق می‌گیرد؟

تعلق نمی‌گیرد مگر در زائد بر شأن.

آیا به پولی که برای تهیه مسکن یا جهیزیه دختر به تدریج پس‌انداز می‌شود خمس تعلق می‌گیرد؟

تعلق نمی‌گیرد.

آیا به شهریه خمس تعلق می‌گیرد؟

به شهریه خمس تعلق می‌گیرد.

کسی که تا کنون سال خمسی نداشته است، آیا علاوه بر خمس آنچه که سال بر آن گذشته و مورد نیاز نبوده است، چیز

دیگری هم بدهکار است؟

علاوه بر چیزی که سال بر آن گذشته و مورد نیاز نبوده به چیز دیگر خمس تعلق نمی‌گیرد.

کسی که مثلاً در ظرف چند سال خمس پرداخت نموده مثلاً ۱۰ میلیون تومان خمس پرداخت نموده در سر سال آیا می‌تواند مبلغ

خمس داده شده را کم کند؟

اگر به عنوان وام داده باشد می‌تواند کسر کند.

کسی سر سال خمسی ۱۰ میلیون اضافه دارد و ۱۰ میلیون هم بدهی دارد (بدهی حال یا مؤجل) چه تکلیفی دارد؟

فقط بدهی [که] مربوط به همان سال است کسر می‌شود.

نقطه

۱ - اگر لقطه، کمتر از یک درهم باشد:

می‌تواند با قصد تملک بر دارد؛

۲- اگر لقطه، یک درهم یا بیش از یک درهم باشد:

با احتمال پیدا شدن صاحبش، باید یک سال تعریف کند و در صورتی که از پیدا شدن صاحبش مأیوس باشد، از طرف صاحبش صدقه بدهد.

فرق لقطه حرم و غیر حرم

در لقطه غیر حرم، بعد از اعلان یک سال، مخیر است بین تصدق، یا نگهداری برای مالک آن، یا تملک با قصد رد به صاحبش در صورت پیدا شدن وی، ولی در لقطه حرم، فقط بین دو امر اول، مخیر است و نمی‌تواند تملک نماید.

برداشتن اشتباهی مال دیگری

اگر کسی مالی را به عنوان این که مال اوست بردارد و بفهمد که مال او نیست، در صورتی که جای معینی داشته باشد و لقطه محسوب نشود، باید آن را بلافاصله سر جایش بگذارد؛ ولی اگر از زمان برداشتن، مدتی گذشته باشد که احتمال برود در عدم دسترسی صاحبش به آن، تأثیر داشته باشد، علاوه بر این که آن را سر جایش می‌گذارد، قیمت آن را هم به فقیر صدقه بدهد.

در فرض قبل، اگر از برداشتن، زمانی گذشته باشد که اگر آن را سر جایش بگذارد، احتمال عقلایی دسترسی صاحبش به آن نباشد و از طریق دیگر نیز امکان رساندن آن به صاحبش نباشد، باید آن را از طرف صاحبش به فقیر صدقه بدهد.

در مواردی که کسی مال دیگری را از روی اشتباه بر می‌دارد (مانند کفش) و در اثر برداشتن وی، صاحب آن به زحمت می‌افتد، مثل این که احتمالاً با پای برهنه به منزل رفته است و مانند آن، مناسب است بردارنده، علاوه بر عمل به وظیفه لازم، به نیت استرضای وی، مقداری صدقه بدهد.

کسی که مال او را برده‌اند و چیزی مثل کفش به

عوض آن بر جای مانده

اگر بداند آنچه بر جای مانده است مال کسی است که کفش او را برده است، در صورتی که از دسترسی به وی مأیوس باشد، می‌تواند آن کفش را بر دارد؛ و اگر کفش بر جای مانده قیمتش از مال او بیشتر است مابه التفاوت را به نیت صاحبش (با اذن حاکم شرع) صدقه دهد.

دیون مالی

کسی که به دیگری بدهی دارد:

اگر مبلغ معلوم و طلبکار معلوم است: آن را پرداخت می‌کند؛

اگر مبلغ معلوم و طلبکار نامعلوم یا به او اصلاً دسترسی ندارد: رد مظالم می‌دهد؛

اگر مبلغ نامعلوم و طلبکار معلوم است: باید استرضاء یا مصالحه یا اگر قدر متیقنی دارد پرداخت نماید؛

اگر مبلغ نامعلوم و طلبکار نامعلوم است: اگر مال در ضمن اموال دیگر باشد، خمس پرداخت می‌کند و اگر به ذمه است، با حاکم شرع مصالحه می‌کند.

خسارت‌های آبرویی

اگر کسی به دیگری تهمت بزند یا [از او] غیبت کند و امثال آن: در صورتی که آن شخص مطلع شده باشد، باید او را به هر نحو راضی کند و طلب حلالیت نماید؛ و اگر مثلاً غیبت نموده ولی غیبت شونده مطلع نباشد، گفتن به وی (مخصوصاً با فرض مفسده و ایدای وی) لازم نیست و استغفار برای خود و او و جبران به قدر مقدور کفایت می‌کند.

با چه غسلهایی می‌توان نماز خواند؟

فقط با غسل جنابت می‌تواند بدون وضو نماز بخواند.

آیا غسل آب قلیل پاک است یا نجس؟

غسله آب قلیل که عین نجس را زایل می‌کند نجس است و از آن غسله که با خروجش محل نجس پاک می‌شود احتیاطاً اجتناب شود.

Bottom of Form

Top of Form

شنبه ۱۱ خرداد ۱۳۹۲

کتاب گزیده مناسک حج

حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی (دام ظلّه)

فهرست مطالب

مقدمه

شرایط وجوب حج

بخش اول: احکام و مناسک حج

۱- استطاعت مالی یا بذلی

۲- رجوع به کفایت

۳- استطاعت بدنی

۴ و ۵- استطاعت طریقی و زمانی

نیابت و استنباه

احرام

طواف

۱- محدوده طواف

۲- احکام

۳- برخی از احکام بانوان در طواف

حجاب زن در حال طواف

نماز طواف

سعی

احکام بین عمره و حج

وقوفین

ترتیب بین اعمال منا

رمی

قربانی

حلق و تقصیر

ترتیب بین اعمال پنج گانه مکه

طواف نساء

بیتوته در منا

احرام کودکان

احکام متفرقه

تقلید

نماز در حرمین

خمس

لقطه

مقدمه

این مناسک حج که به صورت پرسش و پاسخ تنظیم شده مطابق با فتوای مرجع عظیم‌الشان حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالله جوادی آملی (دام ظلّه العالی) است که در سه بخش زیر سامان یافته است:

بخش اول: احکام و مناسک حج.

بخش دوم: معارف و ادعیه حج.

بخش سوم: زیارات که در ابتدای آن به معارف و آداب زیارت نیز اشاره شده است.

بدان که بر هر مکلف جامع شرایط، وجوب حج، به دلیل قرآن و احادیث وارد از نبی اکرم و ائمه معصومین ثابت است.

حج یکی از ارکان دین و از ضروریات آن به‌شمار می‌رود. ترک حج با اقرار به وجوب، یکی از گناهان کبیره است. خداوند متعال در قرآن مجید فرمود: «وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ». شیخ کلینی؛ به طریق معتبر از حضرت صادق روایت نموده که: «هر کس از دنیا برود و بدون حاجت ضروری، یا بیماری و یا منع سلطان، حَجَّهَ الْإِسْلَامَ به‌جا نیاورده باشد، چنین کسی هنگام مردن، به یهودیت یا نصرانیت از دنیا خواهد رفت». حَجَّهَ الْإِسْلَامَ - که بر مکلف مستطیع واجب است - در تمام عمر، فقط یک مرتبه واجب می‌گردد.

شرایط وجوب حج

وجوب حج (حَجَّهَ الْإِسْلَامَ)، منوط به تحقق چهار شرط است و بدون وجود تمامی آنها، حج واجب نیست؛ این شرایط عبارتند از:

۱ - عقل؛

۲ - بلوغ؛

۳ - استطاعت؛

۴ - حریت.

و استطاعت با تحقق ۵ شرط حاصل می‌شود:

۱ - استطاعت مالی یا بدلی؛

۲ - رجوع به کفایت؛

۳ - استطاعت بدنی؛

۴ - استطاعت طریقی؛

۵ - استطاعت زمانی.

بخش اول

احکام و مناسک حج

۱ - استطاعت مالی یا بدلی

استطاعت مالی با تحقق شرایط ذیل حاصل می‌شود:

الف: داشتن هزینه رفت و برگشت.

ب: دارا بودن لوازم ضروری زندگی مثل اثاث خانه و وسیله سواری در حد مناسب با شأن، در صورت لزوم.

آیا مالک بودن منزل مسکونی در تحقق استطاعت شرط است؟

مالک بودن منزل شرط نیست بلکه میزان تأمین مسکن مورد نیاز است هر چند با اجاره باشد. مگر آنکه مسکن غیر ملکی موجب دشواری یا خواری شود.

خرجهای مقدماتی

مستطیع باید خرج‌های مقدماتی - از قبیل گذرنامه، ویزا و ودیعه و امثال آن - را پردازد، و این خرج‌ها موجب سقوط حج نمی‌شود؛ بلی اگر بر این گونه مخارج، توانایی نداشته باشد، مستطیع نیست؛ و اگر ادراک حج متوقف بر تهیه مقدماتی باشد، باید فراهم

نماید.

قرض برای حج

با قرض، استطاعت حاصل نمی‌شود، هر چند ادای آن بعداً به سهولت ممکن باشد؛ مگر آنکه عرفاً بمنزله حصول استطاعت باشد نه تحصیل آن.

استطاعت بذلی

اگر کسی هزینه حج را نداشته باشد، ولی دیگری به او بگوید: «حج به‌جا آور، نفقه تو و عائله‌ات، بر عهده من»، با اطمینان به وفا و عدم انصراف از بذل حج واجب می‌شود. این گونه حج، حج «بذلی» نام دارد؛ و در آن، «رجوع به کفایت» - که خواهد آمد - شرط نیست؛ بلی اگر قبول بذل و رفتن به حج، موجب اخلال در زندگی او شود (با تفصیلاتی که در فتاوی آمده) استطاعت بذلی حاصل نمی‌شود.

۲- رجوع به کفایت

رجوع به کفایت شرط استطاعت است هر چند بعد از مراجعت با شهریه هزینه او تأمین شود.
حج روحانیون و خادم کاروان چه حجی محسوب می‌شود و آیا کفایت از حَجَّةُ الاسلام می‌کند؟
حج روحانی و خادم کاروان کفایت از حَجَّةُ الاسلام می‌کند.

۳- استطاعت بدنی

آیا کسی که قدرت بدنی ندارد با فرض عدم استقرار حج، باید نایب بگیرد؟
واجب است فوراً با یأس از خوب شدن.
کسی که حج بر او مستقر شده است و قدرت بدنی بر حج ندارد
کسی که حج بر او مستقر شده است و اکنون قدرت بدنی بر انجام حج ندارد، با یأس از بهبودی، باید برای انجام حج نایب بگیرد.

۴ و ۵- استطاعت طریقی و زمانی

ثبت نام چند ساله و در نوبت قرار گرفتن
(برای کسی که حج بر او مستقر نشده)
ثبت نام برای کسی که هنوز حج بر او مستقر نشد واجب نیست مگر آنکه اطمینان به حصول داشته باشد؛

نیابت و استنابه

شرایط نایب

در نایب، اموری، شرط است:

۱- بلوغ؛

۲- عقل؛

۳- ایمان؛

۴- وثوق و اطمینان؛

اطمینان داشته باشد که نایب حج را انجام می‌دهد.

۵- آشنایی نایب با احکام حج هرچند با فراگیری در حال عمل؛

وظیفه نایب از جهت تقلید

۱- نایب باید رعایت نظر مرجع خودش را بنماید ولی اگر به گونه‌ای خاص اجیر شده، بین وظیفه خود و آن گونه خاص؛ جمع کند.

۶- مشغول نبودن ذمه نایب، به حج واجب در سال نیابت؛

نیابت شخص مستطیع

در هر صورت اگر نایب شد، حج نایب صحیح و ذمه منوب عنه بر او می‌شود؛

۷- معذور نبودن نایب

نیابت معذور با عذر طاری

صحیح و کافی است

نیابت از چند نفر در عمره مفرده یا عمره مکرر

نیابت از چند نفر جایز است.

فاصله بین دو عمره

فاصله عمره تمتع با عمره مفرده بعد از انجام حج

می‌تواند، قبل از عمره تمتع یا بعد از حج تمتع، عمره مفرده به‌جا آورد و بین این دو عمره، فاصله معتبر نیست؛

فاصله بین دو عمره مفرده

فاصله معینی بین دو عمره مفرده شرط نیست.

اگر افرادی در ماهی که عمره انجام داده‌اند، از میقات (مواقیت خمس) عبور کنند:

احرام مجدد لازم نیست.

احرام

۱- قصد ترک محرمات

قصد ترک محرمات در حال محرم شدن

لازم نیست، ولی با قصد انجام محرماتی که عمره یا حج را باطل می‌کند، احرام باطل بلکه غیر ممکن است.

۲- مکان احرام

محل احرام حج

محل احرام حج تمتع شهر مکه است و در قسمت‌های جدید شهر مکه جایز است، ولی بیرون از حرم خالی از اشکال نیست.

احرام در مسجد شجره

احرام در منطقه ذوالحلیفه جایز است.

۳- نذر احرام

احرام باندر

اگر نذر کند از محلی که پیش از میقات است احرام ببندد، جایز است و باید از همان جا محرم شود.

اذن شوهر در نذر احرام بانوان

۱- اگر نذر زن، مزاحم حق شوهر نباشد، اجازه لازم نیست.

۴- تلبیه

اكتفا به «لَيْبِكُ، اللَّهُمَّ لَيْبِكُ، لَيْبِكُ لا شَرِيكَ

لَكَ لَيْبِكُ» در تحقق احرام

اكتفا به ذکر مذکور، جایز است.

قطع تلبیه در عمره مفرده

۱- کسی که ابتدائاً از خارج مکه و حرم محرم شده، هنگام ورود به حرم، تلبیه را قطع می‌نماید؛

۲- کسی که از مکه خارج و در ادنی الحل محرم و به مکه باز می‌گردد، هنگام مشاهده کعبه تلبیه را قطع می‌نماید.

قطع تلبیه در عمره تمتع

کسی که برای عمره تمتع محرم شده، باید هنگام مشاهده خانه‌های مکه بنا بر احتیاط واجب؛ تلبیه را قطع نماید.

مراد از خانه‌های مکه

تمام مکه است.

قطع تلبیه در حج تمتع

بنا بر احتیاط واجب باید تا ظهر عرفه بیشتر نگوید؛

کسی که لکنت زبان دارد، اگر نمی‌تواند تلبیه را صحیح بگوید

اكتفا نمودن به مقدار توان جایز است هر چند اولی اضافه نمودن ترجمه در صورت قدرت بر ادای درست آن می‌باشد.

۵- برخی از محرمات احرام

گذاردن سنگ و مانند آن در ردا و وصل کردن آن با سنجاق و سوزن

جایز است.

گره زدن لباس احرام به غیر گردن

جایز است.

استفاده از کمر بند دوخته برای مردان

جایز است.

استفاده از ماسک برای بانوان در حال احرام

در صورت ضرورت اشکال ندارد و کفاره هم ندارد.

استفاده از ماسک برای مردان در حال احرام

جایز است.

پوشیدن دمپایی دوخته برای مردان

اشکال ندارد.

نگاه در آینه

بدون قصد زینت جایز است.

استظلال در شب

احتیاط، ترک تظلیل در شب‌های بارانی و سرد است، اگر برای فرار از باران و سرما باشد مگر اینکه موجب حرج باشد.

تذکر: اضطرار غیر از حرج است و معیار حرج است نه ضرورت.

استظلال در مکه، بعد از منزل نمودن

جایز است.

استظلال از مسجد تنعیم

جایز است.

خوردن و بوییدن میوه‌های خوش بو

خوردن جایز است و بوییدن هم جایز است؛ ولی احوط ترک بوییدن است.

چرب کردن با روغنی که بوی خوش ندارد

جایز است و کفاره ندارد.

پوشیدن دستکش برای بانوان

پوشیدن هر نوع دستکش برای بانوان جایز نیست؛

طواف

۱ - محدوده طواف

حد مطاف

در حال ازدحام و اتصال طواف کنندگان، طواف در بیرون مقام و دورتر از این حد [محدوده کعبه و مقام] هم صحیح است.

طواف از طبقه دوم برای معذورین

در صورت عدم امکان طواف در طبقه اول، با رعایت الأقرب فالأقرب، طواف در طبقه دوم کفایت می‌کند.

گذارن دست روی دیواره حجر در حال طواف

در صورتی که عرفاً خروج از حد مطاف از طرف کعبه حساب نشود اشکال ندارد.

دست گذاردن به کعبه هنگام حرکت در حال طواف

در صورتی که عرفاً خروج از حد مطاف از طرف کعبه حساب نشود اشکال ندارد.

در طواف با چرخ، طواف کننده به اختیار خود، حرکت دادن چرخ را به دیگری واگذار می‌کند، مثل اینکه چرخ دارای موتور

محرک باشد و یا حرکت دهنده آن وسیله دیگری باشد، آیا این طواف با طواف سواره که در حال اختیار هم جایز است، فرق

دارد؟ و آیا جواز طواف سواره با جواز سعی سواره فرق می‌کند یا نه؟

مانعی ندارد و فرقی بین طواف و سعی نیست.

۲ - احکام

قطع، شک و خلل در طواف:

الف - قطع و از سرگیری طواف

با توجه به این که قطع، زیاده و نقصان در طواف، در اعمال زائران بسیار اتفاق می‌افتد، آشنایی با موارد مختلف و احکام آن حائز اهمیت است.

قطع طواف از چند جهت مورد نظر قرار می‌گیرد:

۱- آیا قطع طواف، جایز است یا نه (حکم تکلیفی)؟

۲- اگر کسی طواف را به هر دلیل قطع نمود و آن را از سر گرفت چه حکمی دارد؟

۳- اگر کسی طواف را قطع نماید، از نظر اتمام و اعاده، حکم آن چیست (حکم وضعی)؟

و مورد سوم بر دو گونه است:

قطع بدون عذر

قطع با عذر

و موارد قطع از روی عذر چند مورد است:

۱- قطع به خاطر نجس شدن بدن و لباس

۲- قطع طواف به خاطر تذکر نجاست در اثنای طواف

۳- قطع طواف به خاطر حدث

۴- قطع طواف به خاطر مرض

۵- قطع طواف به خاطر نماز جماعت

قطع طواف واجب

قطع طواف واجب بدون عذر و به مجرد خواهش نفس، در صورتی که موالات فوت شود، بنابر احتیاط جایز نیست.

قطع طواف مستحب

مطلقاً جایز است.

از سرگیری طواف با بقای موالات

اشکال دارد؛ مگر اینکه جاهل قاصر باشد؛

از سرگیری طواف با فوت موالات

با زوال موالات از سرگیری طواف به صحت طواف دوم اشکالی وارد نمی‌کند.

موارد مختلف قطع طواف:

همچنان که گذشت قطع طواف بر دو گونه است:

بدون عذر

با عذر

قطع طواف بدون عذر

۱- قبل از انجام منافی و قبل از به هم خوردن موالات: اتمام می‌کند.

۲- بعد از فعل منافی و به هم خوردن موالات: قبل از چهار دور، اعاده می‌کند؛ و بعد از اتمام دور چهار، بنابر احوط، اتمام و اعاده

می‌کند.

قطع طواف با عذر:

قطع طواف از روی عذر، چند مورد است واحکام آن فی الجمله فرق می‌کند.

(۱) قطع طواف به خاطر نجس شدن بدن و لباس در حال طواف

اگر بدن یا لباس در حال طواف نجس شود

تطهیر می‌کند و طواف را اتمام می‌نماید.

حکم خون معفو در نماز، در طواف

مانعی ندارد.

حکم محمول متنجس غیر ساتر در طواف

در صورت جهل به مسأله مانعی ندارد.

(۲) قطع طواف به خاطر حدث

اگر حدث بعد از اتمام دور چهارم باشد بعد از طهارت، طواف را تکمیل می‌کند.

اگر حدث قبل از نصف یا اتمام دور چهارم باشد:

اگر قبل از نصف باشد بعد از طهارت، طواف را اعاده کند.

(۳) قطع طواف به خاطر مرض

قبل از اتمام دور چهارم، اعاده می‌کند و بعد از آن اتمام می‌کند؛

(۴) قطع طواف به خاطر تذکر نجاست در اثنا و حکم تذکر نجاست بعد از طواف

اگر بعد از طواف علم پیدا کند، طواف او صحیح است و اگر در اثنای طواف علم پیدا کند، تطهیر و تکمیل کند.

(۵) قطع طواف به خاطر نماز جماعت

اگر قطع طواف بعد از شوط چهارم باشد، از همان جا اتمام می‌کند؛ و اگر قبل از دور چهارم بوده و فصل طویل شده، اعاده و بنا بر

احتیاط قبل از آن اتمام و نماز آن را می‌خواند.

ب - احکام مترتب بر بطلان طواف

بطلان طواف یا سعی او (در عمره تمتع یا عمره مفرده) و حکم خروج از احرام و اعاده اعمال مترتبه

از احرام خارج نشده و باید اعمال مترتبه را اعاده کند.

نقصان طواف یا سعی (در عمره تمتع یا عمره مفرده) و حکم اعاده اعمال مترتبه

نقصان را جبران کند و اعمال مترتبه را انجام دهد؛

انکشاف بطلان وضو در عمره تمتع

بنا بر احتیاط واجب، سعی و تقصیر را نیز اعاده کند.

ج - احکام شک در طواف و شک در طهارت

شک در وضو یا غسل بعد از اتمام طواف

طواف او صحیح است.

شک در نقیصه بعد از اتمام طواف

مطلقا اشکال ندارد.

اگر کسی با گمان به عدد اشواط، طواف را اتمام نماید، سپس یقین کند چه حکمی دارد؟

طواف صحیح است.

د - زیاده و نقیصه در طواف

کم کردن سهوی از طواف

طواف قبلی را تکمیل می‌کند؛ در صورت عدم موات مطلقا تکمیل کند.

زیادی سهوی در طواف

۱- اگر کمتر از یک دور باشد:

آن را قطع می‌کند و طواف صحیح است؛

۲- اگر بیشتر از یک دور باشد:

بنابر احتیاط واجب بدون تعیین قصد استحباب یا وجوب، آن را به هفت [دور] برساند و دو رکعت [نماز طواف] قبل از سعی و دو رکعت بعد از سعی بخواند و دو رکعت اول را بدون تعیین برای [طواف] اول یا دوم، برای [طواف] فریضه قرار دهد.

ه- احکام مسلوس و مبطون

وظیفه مسلوس و مبطون

مسلوس و مبطون اگر وقتی دارند که در آن وقت می‌توانند نماز و طواف را با طهارت انجام دهند، باید آن وقت را انتخاب نمایند. و گرنه به وظیفه مسلوس و مبطون عمل می‌نمایند.

وظیفه مسلوس

اگر وقت خاصی نداشته باشد؛ اگر برای وی مشقت ندارد، برای هر بار که از او حدث صادر می‌شود، وضو بگیرد و اگر مشقت دارد، برای طواف وضو و برای نماز هم وضو جداگانه بگیرد.

وظیفه مبطون

مبطلون در صورتی که وقت خاصی برای انجام عمل در حالت طهارت ندارد، در صورتی که برای وی مشقت ندارد با خود آب حمل کند و در اثنای طواف وضو بگیرد و اگر برای وی سخت باشد، یک وضو کافی است.

فرق مسلوس و مبطلون

فرق مسلوس و مبطلون آن است که مسلوس در صورتی که برای خواندن یک نماز وقت پیدا نمی‌کند و در نماز از او بول خارج می‌شود، یک وضو کافی است ولی مبطلون در صورتی که برای او سخت نیست، باید در اثنای نماز وضوی خود را تجدید نماید.

وظیفه مبطلون و مسلوس نسبت به تطهیر

بنابر احتیاط واجب، خود را قبل از هر نماز پاک نماید، مگر آنکه دشوار باشد؛

۳- برخی از احکام بانوان در طواف

رؤیت دم

اگر حائض بعد از عادت غسل کند و اعمال را انجام دهد و بعد از اتمام روز دهم، مجدداً خون ببیند، محکوم به استحاضه است.

و اگر از روز دهم نگذشته باشد

محکوم به حیض است و در وسعت وقت باید طواف و نماز را اعاده کند؛ و در ضیق وقت، محل اشکال است و باید احتیاط مراعات

شود.

آیا بانوانی که برای حج یا عمره با احرام وارد مکه شده‌اند و حائض هستند با احتمال یا علم به حصول طهارت، می‌توانند به انجام اعمال با استنابه و... مبادرت نمایند و از احرام خارج شوند؟

در صورت علم به طهارت باید خودش بعد از طهارت اعمال را انجام بدهد و از احرام خارج شود.

وظیفه مستحاضه کثیره درباره طواف و نماز

باید برای هر کدام یک غسل جداگانه انجام دهد مگر آنکه از وقت غسل تا آخر نماز، خون قطع باشد.

وظیفه مستحاضه قلیله برای نماز

۱- برای هر نماز یک وضو بگیرد و ظاهر فرج را اگر خون به آن رسیده آب بکشد؛

۲- باید پنبه را تعویض یا تطهیر کند.

وظیفه مستحاضه متوسطه برای نماز

مستحاضه باید برای اولین نمازی که متوسط شده علاوه بر انجام وظایف قلیله، غسل کند و در روز بعد برای نماز صبح غسل نماید.

وظیفه مستحاضه متوسطه نسبت به وضو

مستحاضه متوسطه باید برای نماز وضو بگیرد و فرقی نمی‌کند قبل از غسل یا بعد از غسل ولی بهتر است اول وضو بگیرد.

وظیفه مستحاضه کثیره

مستحاضه کثیره باید علاوه بر عمل به وظیفه قلیله (غیر از وضو که حکم آن می‌آید)، برای نماز صبح یک غسل و برای ظهر و عصر

یک غسل و برای مغرب و عشا نیز یک غسل بنماید.

وظیفه مستحاضه کثیره برای وضو

باید وضو بگیرد.

وظیفه مستحاضه در طواف و نماز

نماز و طواف برای زن مستحاضه مستقل می‌باشند، یعنی هر کدام حکم نماز مستقل [را] دارند که باید به وظیفه لازم برای هر کدام

مستقلاً عمل شود؛

آیا مستحاضه متوسطه و کثیره برای رفتن به مسجدین، باید غسل استحاضه را انجام داده باشند؟

رفتن به مسجدین و سایر احکام، برای مستحاضه متوقف بر غسل استحاضه نیست، ولی مقاربت بنا بر احتیاط با غسل حلال می‌شود.

سن یأس

قرشیه ۶۰ سال غیر قرشیه ۵۰ سال.

اگر موهای زن یا بدن او در حال طواف پیدا باشد

۱- در فرض سهو و جهل قصوری: صحیح است

۲- در فرض عمد و جهل تقصیری:

صحیح است، هر چند معصیت نموده است؛

حجاب زن در حال طواف

با نماز فرقی نمی‌کند غیر از این که در طواف باید صورت پوشانده نشود.

نماز طواف

۱- زمان نماز

مبادرت به نماز طواف

واجب است؛

فاصله انداختن بین طواف و نماز طواف

اگر عرفاً، نماز به طواف نسبت پیدا نکند باید طواف را اعاده کند ولی اگر تأخیر در حد فوت موالات عرفی بین نماز و طواف نباشد، اعاده لازم نیست.

نماز طواف در دو طرف مقام ابراهیم و یا فاصله، در صورت ازدحام جمعیت و ممانعت مأموران در صورت عدم امکان [در] پشت مقام تا حدی که نزد [خلف] مقام صادق باشد جایز است.

۲- محاذات زن و مرد

محاذات زن و مرد در مسجدالحرام

به صحت نماز ضرر نمی‌زند.

محاذات زن و مرد در غیر مسجدالحرام

مکروه است.

۳- حکم ظن در نماز

حکم ظن در نماز طواف و سایر نمازها

ظن در رکعات:

شک در [رکعات] نماز واجب دو رکعتی اگر مستقر شد سبب بطلان آن نماز است و ظن در رکعات معتبر است.

ظن در افعال نماز:

معتبر است.

۴- احکام قرائت

حکم عاجز از قرائت صحیح

باید نماز را به هر ترتیبی که می‌تواند خودش به‌جا آورد و کافی است؛ و اگر ممکن است و می‌تواند با تلقین، نماز را صحیح بخواند، کسی را بگمارد که نماز را به او تلقین کند؛ و بنابر احتیاط نایب هم بگیرد.

انجام حج مستحب نیابی و عمره مفرده استجابی نیابی توسط کسی که قرائتش صحیح نیست.

صحیح است؛

جماعت در نماز طواف

مشروعیت آن محل اشکال است.

ترک نماز طواف مستحبی

جایز است.

کسی که نماز طوافش باطل بوده و با همین وضع دانسته یا ندانسته تقصیر نموده، چه حکمی دارد؟

نماز طواف را اعاده کند و به احتیاط واجب سعی و تقصیر را [هم] اعاده کند.

سعی

۱- مکان سعی

سعی از مسعای جدید

سعی در مسعای جدید مجزی است، چون بین دو کوه صفا و مروه است.

سعی در طبقه زیرزمینی

سعی در طبقه زیرزمینی با توجه به این که بین کوه صفا و مروه است، صحیح است.

سعی از طبقه فوقانی

مجزی است.

۲- زمان سعی

تأخیر سعی تا فردا

با فرض تأخیر، اعاده طواف و نماز، لازم نیست.

کسی که طواف را در شب انجام می‌دهد سعی برای فردا و بعد از آن چه حکمی دارد؟
مجزی است.

۳- موالات و استراحت

موالات در سعی

موالات عرفیه در سعی لازم است.

نشستن در بین صفا و مروه

به حدی که ترک موالات نشود جایز است.

۴- برخی از احکام خلل و شک در سعی

زیاد کردن در سعی با فراموشی

زیاد کردن از روی فراموشی چه کمتر از یک شوط یا بیشتر [باشد]، به صحت سعی ضرر نمی‌زند؛

زیاد کردن در سعی با جهل

به صحت سعی ضرر نمی‌زند.

اگر بعد از تقصیر عمره تمتع، بفهمد سعی ناقص بوده آیا اعاده تقصیر لازم است؟

بنابر احتیاط تقصیر را بعد از اتمام سعی اعاده کند.

قطع سعی و از سرگیری آن

اگر بعد از فوت موالات باشد صحیح است و گرنه اشکال دارد؛ مگر جاهل قاصر باشد.

اگر کسی با شک در عدد اشواط، سعی را ادامه دهد سپس یقین کند

اگر به رجاء کشف حال ادامه داده صحیح است.

احکام بین عمره و حج

خروج از مکه بعد از عمره تمتع

بنابر احتیاط نباید خارج شود، مگر در صورت حاجت و با احرام حج.

سر تراشیدن بین عمره تمتع و حج

جایز است مگر آن که تراشیدن سر در حج برای کسی واجب باشد و زمینه آن با تراشیدن [پیش از آن] از بین برود؛

وقوفین

آیا حج گزار می‌تواند بعد از وقوف عرفات به غیر مشعر (مانند مکه) برود و سپس به مشعر باز گردد؟

۱- می‌تواند به مکه یا جای دیگر برود و برای وقوف باز گردد.

بیتوته شب تا طلوع فجر در مشعر

۱- بیتوته شب دهم تا طلوع فجر در مشعر، بنابر احتیاط واجب، لازم است.

آیا خدمه‌ای که شبانه به منا رفته‌اند، باید برای درک وقوف، به مشعر باز گردند؟

اگر اصل وقوف در مشعر را هر چند اندک، درک کرده باشند؛ لازم نیست باز گردند.

کسی که وقوف شبانه را در مشعر درک کرده اگر عمداً وقوف بین الطلوعین را ترک کند:

حج او صحیح است.

ترتیب بین اعمال منا

خلاف ترتیب در فرض غیر عمد

خلاف ترتیب در صورت غفلت و سهو و جهل، نیاز به اعاده ندارد؛

خلاف ترتیب در صورت عمد

بنابر احتیاط ترتیب لازم است ولی تخلف عمدی اعاده ندارد.

رمی

رمی جمره جدید

اگر مکان سابق معلوم نیست و با سؤال نیز معلوم نشود، اشکال ندارد.

رمی جمرات از طبقه دوم

جایز و کافی است.

کسانی که می‌توانند جمره عقبه را در شب رمی نمایند

زنان و کسانی که از رمی در روز عذر دارند می‌توانند در هر وقت شب، شب قبل یا شب بعد، رمی کنند.

افرادی که می‌توانند جمرات سه گانه را

در شب، رمی کنند:

با [فرض وجود] عذر مانند ترس از جمعیت و مریضی و ... جایز است شب آن روز یا شب بعد.

تفاوت رمی روز عید و جمرات سه گانه

رمی جمره عقبه در روز عید با رمی جمرات ثلاث در روزهای یازدهم و دوازدهم در برخی احکام متفاوت هستند از آن جمله:

فرق اول:

فرق رمی عید و روز یازدهم و دوازدهم

برای زنان

رمی جمره عقبه برای زنان و معذورین، در شب عید جایز است، ولی در رمی جمرات ثلاث، زنان و غیر زنان، در صورتی می‌توانند در شب رمی کنند که از رمی در روز معذور باشند.

فرق دوم:

افرادی که مجازند در شب رمی کنند

افرادی که می‌توانند در شب عید، رمی جمره عقبه را انجام دهند، افرادی هستند که شبانگاه به منا می‌آیند یعنی: زنان، بچه‌ها، بیماران، پیرمردان، اشخاص ضعیف؛ ولی افرادی که در روز یازدهم و دوازدهم مجازند در شب، رمی کنند عبارتند از: شبان، مریض، علیل و کسی که از اموری مثل تراحم جمعیت، ترس داشته باشد.

فرق سوم:

منظور از شب در رمی روز عید

معذورین می‌توانند شب عید یا شب بعد از آن رمی کنند.

منظور از شب در رمی روز یازدهم

و دوازدهم

جایز است شب آن روز یا شب بعد.

ترک عمدی رمی در روز

رمی جمرات ثلاث در شب، به معذورین اختصاص دارد و افرادی که رمی در روز را عمداً ترک کرده‌اند، و جزء معذورین نبوده‌اند، باید روز بعد قضای آن را به‌جا آورند.

شک در عدد رمی قبل از ذبح

بعد از انصراف از رمی، به شرط انتقال به عمل دیگر و صدق فراغ؛ به شک توجه نکند.

آیا رمی از طرف معذورین،

نیاز به اذن ایشان دارد؟

اگر دیگران از رفع عذر معذور، مأیوس باشند، می‌توانند رمی کنند و اذن لازم نیست.

افراد معذور در رمی روز یازدهم و دوازدهم آیا باید در صورت امکان در شب رمی کنند، یا برای روز، نایب بگیرند؟

افرادی که از رمی در روز معذورند، باید شب رمی کنند.

ترک رمی

ترک رمی جمرات ثلاث:

اگر کسی رمی جمرات را حتی عمداً ترک کند، معصیت کرده ولی به صحت حج او ضرر نمی‌زند.

ترک رمی جمره عقبه:

اگر کسی رمی جمره عقبه را در روز عید عمداً ترک کند، به ترتیب اخلال وارد کرده که در صورت اخلال، اعاده لازم نیست.

قربانی

تقسیم قربانی

بنابر احتیاط مستحب تثلیث نماید.

ذبح در شب

بنابر احوط در شب یازدهم جایز نیست و اگر در روز دهم ذبح نکرد، روز یازدهم کافی است.

تأخیر ذبح از روز عید

بنابر احتیاط مستحب تأخیر نیندازد؛ و می‌تواند در روزهای تشریق هم قربانی کند.

نیت ذبح

نیت وکیل کافی است و خود شخص احتیاطاً نیت کند.

ایمان ذابح

ایمان در صورتی شرط است که ذابح را در انجام قربانی نایب کرده باشد و اگر خصوص ذبح را خواسته باشد [انجام دهد]، ایمان

لازم نیست، ولی خودش باید نیت کند؛ یعنی قصد قربانی و قربت را داشته باشد.

حلق و تقصیر

حلق در سفر اول برای مردان

به احتیاط واجب باید حلق کند.

حلق و تقصیر در شب

بنابر احتیاط واجب در روز باشد؛ و اگر در روز عید ترک نمود، روز یازدهم باید حلق کند؛

تأخیر حلق از روز عید

زمان آن بنابر احتیاط روز عید است و تأخیر تا آخر ایام تشریق جایز است.

حلق و تقصیر در فرض تأخیر قربانی

اگر قربانی، به هر دلیل از روز عید تأخیر افتاد، بنابر احتیاط نمی‌تواند حلق کند و از احرام خارج شود بعد قربانی کند. بلکه ترتیب

بین قربانی و حلق و اعمال مترتبه بر آن را باید علی‌الاحوط مراعات کند.

اگر محرم برای دیگری حلق، یا با چیدن مو، تقصیر کند

محرم نباید برای دیگری حلق یا تقصیر کند ولی کافی است.

اگر معلوم شود طواف و سعی باطل بوده

آیا اعاده تقصیر لازم است

بنابر احتیاط لازم است.

ترتیب بین اعمال پنج‌گانه مکه

اگر کسی در اعمال مکه، طواف زیارت او باطل باشد آیا باید سعی و طواف نساء را اعاده نماید؟

باید سعی و طواف نساء و نماز آن را هم اعاده نماید.

طواف نساء

تقدیم طواف نساء بر تقصیر

در عمره مفرده انجام طواف نساء قبل از تقصیر، موجب بطلان عمره نمی‌شود، ولی باید بعد از تقصیر، در صورتی که تقدیم تقصیر برای ضرورت نبوده است؛ طواف نساء اعاده شود و بدون آن، حرمت نساء باقی است.

اکتفا به یک طواف نساء برای چند عمره

هر احرام، طواف نساء مستقل لازم دارد.

نیت نایب در طواف نساء

طواف نساء را باید به نیت منوب عنه به جا آورد؛

بینوته در منا

محاسبه نیمه شب شرعی

از غروب تا طلوع فجر.

اکتفای به بینوته نیمه دوم شب

جایز است.

کوچ کردن زنها پس از نیمه شب از مشعر به منا

زن‌ها که کوچ کردن در روز برای آنان دشوار است می‌توانند بعد از نیمه شب کوچ کنند.

احرام کودکان

محرم نمودن کودک غیر ممیز، توسط ولی او مستحب است؛ به این گونه که به او لباس احرام بپوشانند؛ و نیت کند که «این طفل را محرم می‌کنم برای حج»، یا «این طفل را مُعْتَمِرٌ می‌کنم به عمره تمتع»؛ و اگر ممکن باشد، تلبیه را به او تلقین کند، و گرنه خودش به جای او بگوید؛ و باید وظایف و اعمال را مطابق وظیفه انجام دهد.

مراد از ولی در احرام کودک

همان ولی شرعی است سرپرست بچه باید مأذون از طرف ولی شرعی باشد مادر در این مورد به منزله ولی شرعی است.

لزوم حفظ طفل از محرمات احرام

بعد از محرم شدن طفل، ولی [طفل] باید او را از محرمات احرام باز دارد، و اگر ممیز نیست، خود ولی، او را از محرمات حفظ کند.

وضوی طفل و وظیفه ولی در اعمال طفل

ولی، باید طفل را وادار کند که تمام اعمال حج و عمره را به جا آورد و اگر طفل نمی‌تواند، خود او به نیابت از وی به جا آورد.

احرام کودک ممیز بدون اذن ولی

در صحت احرام کودک ممیز اذن ولی شرط نیست.

اگر کودک را در حال خواب، طواف یا سعی دهند، یا بخشی از طواف و سعی را در خواب باشد

غیرممیز باشد اشکال ندارد.

کودکی که در بغل طواف داده می‌شود، آیا باید شانه چپش به طرف کعبه قرار داده شود؟ احتیاط لازم آن است که در صورت امکان طرف چپ کودک به طرف کعبه باشد. کودک ممیزی که خواب است، آیا باید در ابتدای سعی، او را برای نیت بیدار کنند. اگر در آغاز بیدار باشد و در بین راه بخوابد چه حکمی دارد؟

سعی از عبادات است و سعی در حال خواب صحیح نیست باید او را بیدار کند.

مقدار پوشش دختر بچه در هنگام طواف بنابر احتیاط به اندازه زنان بالغ باشد. کودک محرمی که او را طواف می‌دهند، آیا باید بدن و لباس او پاک باشد؟ و چنانچه قبل از طواف، او را تطهیر کنند، آیا برای یک طواف کافی است و واریسی بین طواف لازم نیست؟ بلی لازم است و واریسی در بین طواف لازم نیست. باید بدن و لباس کودک پاک باشد.

احکام متفرقه

تقلید

بقا با اعلیّت میت لازم است به فتوای او باقی بماند. رجوع به حیّ اعلم از میت واجب است. تساوی یا شک در اعلیّت حیّ و میت در هر دو فرض، رجوع به حیّ جایز است. رجوع در احتیاط واجب به مجتهد دیگر اگر مکلف نداند مرجعش در مسأله‌ای احتیاط واجب کرده و به صورت ناخودآگاه طبق فتوای فالاعلم عمل نماید، آیا عمل او صحیح است؟ عمل وی با استناد به فالاعلم واجد شرایط، صحیح است، هر چند بعد از عمل باشد.

نماز در حرمین

تخیر بین قصر و اتمام تخیر در همه مکه و مدینه. نماز جماعت غیر استداره‌ای با سایر مسلمین به جماعت نماز بخوانند. نماز جماعت استداره‌ای

در صورتی که نزدیک‌تر از امام به کعبه نباشد؛ نیاز به اعاده ندارد.

سجده بر فرش

سجده بر فرش در مسجدالنبی مانع ندارد و مهر گذاشتن جایز نیست و لازم نیست در جایی که سنگ است نماز بخوانند و یا حصیر یا نحو آن با خود ببرند، و از انجام عملی که موجب هتک و انگشت‌نما شدن باشد اجتناب نمایند؛ ولی هرگاه به سهولت بتواند روی سنگ‌های مسجد نماز بخواند، آن را ترک نکند.

سجده بر کاغذ

سجده بر کاغذ ساخته از چیزی که سجده بر آن جایز نیست مشکل است.

نماز در هواپیما

۱- با رعایت شرایط، حتی با علم به وصول در وقت، نماز صحیح است.

خمس

۱- خمس سپرده‌ها

حکم خمس سپرده‌های حج و عمره

با فرض:

الف - عدم تشرّف در سال واریز پول.

ب - عدم تعلق خمس به پول قبل از واریز.

خمس ندارد.

حکم خمس سود سپرده‌ها

(با فرض دریافت آن در ضمن یکی از عقود شرعی و فرض عدم تشرّف در سال واریز)

اگر پیش از سال عزیمت قابل وصول نبوده است؛ از منافع سال وصول است در صورت تشرّف در همان سال واریز [هم]، خمس ندارد.

۲- احکام عمومی خمس

آیا هبه خمس دارد؟

اگر خطیره باشد خمس دارد.

آیا به سرمایه و محل کسب و زمین

کشاورزی خمس تعلق می‌گیرد؟

تعلق نمی‌گیرد مگر در زائد بر شأن.

آیا به پولی که برای تهیه مسکن یا جهیزیه دختر به تدریج پس‌انداز می‌شود خمس تعلق می‌گیرد؟

تعلق نمی‌گیرد.

آیا به شهریه خمس تعلق می‌گیرد؟

به شهریه خمس تعلق می‌گیرد.

کسی که تا کنون سال خمسی نداشته است، آیا علاوه بر خمس آنچه که سال بر آن گذشته و مورد نیاز نبوده است، چیز

دیگری هم بدهکار است؟

علاوه بر چیزی که سال بر آن گذشته و مورد نیاز نبوده به چیز دیگر خمس تعلق نمی‌گیرد.

کسی که مثلاً در ظرف چند سال خمس پرداخت نموده مثلاً ۱۰ میلیون تومان خمس پرداخت نموده در سر سال آیا می‌تواند مبلغ خمس داده شده را کم کند؟

اگر به عنوان وام داده باشد می‌تواند کسر کند.

کسی سر سال خمسی ۱۰ میلیون اضافه دارد و ۱۰ میلیون هم بدهی دارد (بدهی حال یا مؤجل) چه تکلیفی دارد؟ فقط بدهی [که] مربوط به همان سال است کسر می‌شود.

لقطه

۱- اگر لقطه، کمتر از یک درهم باشد:

می‌تواند با قصد تملک بر دارد؛

۲- اگر لقطه، یک درهم یا بیش از یک درهم باشد:

با احتمال پیدا شدن صاحبش، باید یک سال تعریف کند و در صورتی که از پیدا شدن صاحبش مأیوس باشد، از طرف صاحبش صدقه بدهد.

فرق لقطه حرم و غیر حرم

در لقطه غیر حرم، بعد از اعلان یک سال، مخیر است بین تصدق، یا نگهداری برای مالک آن، یا تملک با قصد رد به صاحبش در صورت پیدا شدن وی، ولی در لقطه حرم، فقط بین دو امر اول، مخیر است و نمی‌تواند تملک نماید.

برداشتن اشتباهی مال دیگری

اگر کسی مالی را به عنوان این که مال اوست بردارد و بفهمد که مال او نیست، در صورتی که جای معینی داشته باشد و لقطه محسوب نشود، باید آن را بلافاصله سر جایش بگذارد؛ ولی اگر از زمان برداشتن، مدتی گذشته باشد که احتمال برود در عدم دسترسی صاحبش به آن، تأثیر داشته باشد، علاوه بر این که آن را سر جایش می‌گذارد، قیمت آن را هم به فقیر صدقه بدهد. در فرض قبل، اگر از برداشتن، زمانی گذشته باشد که اگر آن را سر جایش بگذارد، احتمال عقلایی دسترسی صاحبش به آن نباشد و از طریق دیگر نیز امکان رساندن آن به صاحبش نباشد، باید آن را از طرف صاحبش به فقیر صدقه بدهد.

در مواردی که کسی مال دیگری را از روی اشتباه بر می‌دارد (مانند کفش) و در اثر برداشتن وی، صاحب آن به زحمت می‌افتد، مثل این که احتمالاً با پای برهنه به منزل رفته است و مانند آن، مناسب است بردارنده، علاوه بر عمل به وظیفه لازم، به نیت استرضای وی، مقداری صدقه بدهد.

کسی که مال او را برده‌اند و چیزی مثل کفش به

عوض آن بر جای مانده

اگر بداند آنچه بر جای مانده است مال کسی است که کفش او را برده است، در صورتی که از دسترسی به وی مأیوس باشد، می‌تواند آن کفش را بر دارد؛ و اگر کفش بر جای مانده قیمتش از مال او بیشتر است مابه التفاوت را به نیت صاحبش (با اذن حاکم شرع) صدقه دهد.

دیون مالی

کسی که به دیگری بدهی دارد:

اگر مبلغ معلوم و طلبکار معلوم است: آن را پرداخت می‌کند؛

اگر مبلغ معلوم و طلبکار نامعلوم یا به او اصلاً دسترسی ندارد: رد مظالم می‌دهد؛

اگر مبلغ نامعلوم و طلبکار معلوم است: باید استرضاء یا مصالحه یا اگر قدر متیقنی دارد پرداخت نماید؛

اگر مبلغ نامعلوم و طلبکار نامعلوم است: اگر مال در ضمن اموال دیگر باشد، خمس پرداخت می‌کند و اگر به ذمه است، با حاکم شرع مصالحه می‌کند.

خسارت‌های آبرویی

اگر کسی به دیگری تهمت بزند یا [از او] غیبت کند و امثال آن: در صورتی که آن شخص مطلع شده باشد، باید او را به هر نحو راضی کند و طلب حلالیت نماید؛ و اگر مثلاً غیبت نموده ولی غیبت شونده مطلع نباشد، گفتن به وی (مخصوصاً با فرض مفسده و ایدای وی) لازم نیست و استغفار برای خود و او و جبران به قدر مقدور کفایت می‌کند.

با چه غسلهایی می‌توان نماز خواند؟

فقط با غسل جنابت می‌تواند بدون وضو نماز بخواند.

آیا غسل آب قلیل پاک است یا نجس؟

غسله آب قلیل که عین نجس را زایل می‌کند نجس است و از آن غسله که با خروجش محل نجس پاک می‌شود احتیاطاً اجتناب شود.

Bottom of Form

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به

محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزارهای علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزارهای تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱

۰۶۰۹-۵۳ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

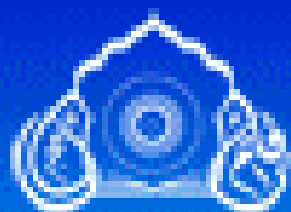
الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است،

هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

